

Dr. W. J. LEYDS
Frankenslag 337
D-GRAVENHAGE.

KORT OVERZICHT

VAN DEN

OORSPRONG en de DOELEINDEN

DER

TRANSVAAL

Nationale Vereeniging.

*Uitgegeven dóór het Comité der
Vereeniging.*

JOHANNESBURG :

ARGUS DRUKKERIJ MAATSCHAPPIJ, BEPERKT.

—
1892.

AAN DE BURGERS

DER

ZUID-AFRIKAANSCH REPUBLIEK.

Eene politieke beweging van groot belang is in dezen Staat begonnen.

Eene Vereeniging genaamd "De Transvaalsche Nationale Vereeniging" is gevestigd, en daar deze Vereeniging zeer zeker een grooten invloed zal uitoefenen is het ten hoogste noodzakelijk dat hare doeleinden goed door het volk zullen worden begrepen, en voornamelijk door de oudere burgers van het land, daar zij de politieke mocht in handen hebben, en daar het voornamelijk door hunne steun en daad is dat hervorming moet worden verkregen, de grondslagen der Republiek verbreed en versterkt moeten worden, en bestaande grieven en misbruiken uit den weg moeten worden geruimd.

De Vereeniging heeft daarom besloten om het volgende overzicht te publiceeren, kortelijks de doeleinden van haar bestaan uit een zettend, en zij verzoekt de burgers met de meeste ernst om dit overzicht met zorg te lezen, en het zonder vooroordeel in beschouwing te nemen, zonder twijfel dat het de ware en eenige trouwe uiteenzetting is van hare doeleinden en oogmerken.

Terwijl zij dezen korten schets van hun zaak voorbrengen, verzoeken de leden der Vereeniging burgers te willen gelooven dat zij absoluut geene andere oogmerken hebben dan die welke in hunne constitutie worden vermeld, en dat zij van plan zijn om zich eerlijk en mannelijk daaraan te houden. En wij hebben het volste vertrouwen dat de mannelijke geest der burgers, hun vrijheidslievenden aard, en hun zin voor onafhankelijkheid, met hun liefde voor rechtvaardigheid, het nimmer zal toelaten dat zij de nieuwe bevolking van dit land uit de uitoefening van rechten zullen houden welke men hedendagsch op gelijke prijs stelt met 't leven.

Eene vergadering der inwoners van Johannesburg werd op den 22sten Augustus, 1892, gehouden, waarop tusschen twee en drie duizend personen tegenwoordig waren, ten einde eene vereeniging op te richten, te worden genoemd "De Transvaalsche Nationale Vereeniging." De Vereeniging werd toen met groote geestdrift gevormd, en heeft sinds dien tijd hare doeleinden standvastig in het oog gehouden en opgevolgd.

Verscheidene publieke vergaderingen zijn gehouden, waarop verscheidene onderwerpen van het grootste belang meer of min ten volle zijn behandeld.

De constitutie der Vereeniging is zeer eenvoudig, daar hare doeleinden zijn :—

- A. Het handhaven der onafhankelijkheid van de Zuid-Afrikaansche Republiek.
- B. Het verkrijgen, door alle mogelijke constitutioneele middelen, van gelijke rechten voor alle blanke inwoners dezer Republiek, en het uit den weg ruimen van alle grieven.

Er wordt uitdrukkelijk voorziening gemaakt dat alle meerderjarige blanke inwoners der Republiek tot leden der Vereeniging verkiesbaar zullen zijn, zonder verantwoordelijkheid voor eenige hare geldelijke verplichtingen.

Alhoewel de constitutie eenvoudig is, omvat zij toch veel en stelt de Vereeniging in staat om alles te doen wat zij kan verrichten om de blanke bevolking in dezen Staat te vereenigen tot een gelukkig en tevreden volk, dat gelijke rechten heeft, met wijsheid geregeerd wordt, en dat trotsch is op zijn land, en afgunstig op zijn positie in de wereld.

De vraag is geopperd of deze Vereeniging wel noodig was? De antwoorden door verschillende sprekers der Vereeniging daarop gegeven, en weergalmd door de duizende toehoorders, hebben de noodzakelijkheid ten duidelijkste aangetoond.

Vóór het eigentlijke besluit om de Vereeniging te vormen, werd het volgende aangenomen :—

“ Met het oog op de groote toevloed der bevolking in dezen Staat, de groote hunner belangen, het feit dat het grootste gedeelte der Staats inkomsten door hen wordt bijgedragen, terwijl zij geen stem hebben in de wetgeving van het land, dat vele grieven en misbruiken moeten worden hersteld, en om dat er redenen bestaan te vreezen dat de uitsluiting van politieke rechten de oorzaak van zwakheid en gevaar voor den Staat mag worden, is het wenschelijk om eene Vereeniging te vormen ten einde politieke rechten te verkrijgen, en de herstelling van grieven.”

De geest van de andere besluiten, welke door de Vereeniging zijn aangenomen, stellen de principes dáár, dat belasting vergezeld moet gaan met vertegenwoordiging; dat het billijk is dat alle blanke inwoners, die aan de wet gehoorzamen, twee jaar in het land hebben gewoond, en eigendom bezitten, of in bezit hebben, ter waarde van £100, of die de som van £100 als salaris ontvangen, stemgerechtigd zullen zijn; dat de belasting wetten herzien moeten worden, ten einde de belastingen gelijkelijk over de inwoners van dezen Staat te verdeelen, en dat het nieuwe inkomst rechten tarief zeer onbillijk op de bevolking, die uit het mijnwezen haar bestaan krijgt, drukt.

Alle besluiten zijn geregeld aan het Gouvernement toegezonden door het Comité der Vereeniging.

Het is onmogelijk om alle toespraken hier weer te geven. De volgende zijn de voornaamste zienswijzen en argumenten der Vereeniging en hare leden :—

De waarde van hetgeen door de oude voortrekkers is gedaan om het land bewoonbaar te maken wordt ten volste erkend. De moeilijkheden die zij zijn doorgegegaan om het land te krijgen, en de moed die zij tentoon hebben gespreid in het handhaven hunner onafhankelijkheid, worden ten duidelijkste in het oog gehouden en op prijs gesteld.

Door de geschiedenis van de laatste jaren is het begrijpelijk dat zij voorzichtig zijn wie zij met burgerrechten zullen vertrouwen, doch de zoogenaamde nieuwe bevolking—vele waarvan geenzins nieuwelingen hier te lande zijn—heeft niets met die geschiedenis te doen gehad, en heeft geen reden voor wantrouwen gegeven.

De nieuwe bevolking echter wordt gewantrouwd, en de geest der Wetgeving heeft reeds voor verschillende jaren gediend om de breuk, die hen uit burgerrechten houdt, eer wijder dan nauwer te maken, en om de wetten op zoodanige wijze te maken dat zij een onbillijk groot gedeelte der belasting moet dragen.

Nemen wij het stemrecht dan vinden wij dat eerst ieder blank persoon, die in het land kwam, een stem had.

Daarna werd een wet gemaakt dat alle ingezetenen, die niet in Zuid Afrika waren geboren, 200 Rds. moesten betalen om het burgerrecht te verkrijgen.

Later, in 1874, werd het besloten dat vreemdelingen, die geen vast eigendom in het land hadden, hier één jaar moesten wonen, en gehoorzaam aan de wet zijn, ten einde stemrecht te verkrijgen. Zij die vast eigendom kochten verkregen het stemrecht onmiddellijk.

In 1882 werd de voorgaande liberale wet veranderd, en een vreemdeling kon slechts genaturaliseerd worden, en een burger worden als hij (a) vijf jaar hier te lande had gewoond, en op de Veldkornets-lijst gedurende dien tijd was geregistreerd; (b) £25 betaalde.

Indien er ooit redenen voor uitsluiting bestonden, dan zouden wij denken dat zij toen ter tijde bestonden wegens de herinnering aan de ongelukkige gebeurtenissen die toen nog zoo versch in het geheugen waren.

In 1887 werd de Grondwet, die bijna heilig moest zijn, wederom veranderd, en werd het vastgesteld dat niemand het stemrecht kon verkrijgen dan na vijftien jaar in het land te zijn geweest, en £25 betaald te hebben.

De wet op het stemrecht van 1882, indien te strikt, was ten-minsten verstaanbaar, doch men denkt dat de latere wetgeving, waardoor de tijd verlengd werd tot vijftien jaaren, onnoodig en

onbillijk was ; dat er niets sinds 1882 gebeurd was om de meerdere uitsluiting te rechtvaardigen, doch in het tegendeel mannen met ondernemingsgeest en geld begonnen in het land te komen wiens gedrag sinds dien tijd heeft aangetoond dat zij waardig zijn om burgers van eenigen staat in de wereld te zijn, en dat de wet niet zoo zeer hare oorsprong had in de harten der burgers, die een gevoel van rechtvaardigheid hebben, als wel in de hoofden van hen die de leiding hadden, en die zich daardoor voor hun leven van de oppermacht wenschten te verzekeren.

In 1890 waren er duizenden menschen in het land gekomen. waarvan een groot gedeelte Afrikaanders waren, één in geest, bloed, en geloof, met de burgers van dit land. Steden werden gebouwd, en een belangrijke industrie werd er gevormd, millioenen gelds werden in een verarmd land gebracht. De schatkist liep over met geld door de vreemdelingen betaald ; het ging goed met de boeren die goede markten voor hunne producten verkregen, en in vele gevallen ongehoorde prijzen voor hun plaatsen ; spoorwegen werden eene noodzakelijkheid voor goedkoop en geregeld vervoer, een hongersnood kwam bijna over de Goudvelden, en er ontstond eene belangrijke beweging onder de menschen, alhoewel zonder eenige bepaalde vorm aan te nemen.

Het Gouvernement stemde toe tot het maken van spoorwegen om ons met de Kaapkolonie te verbinden, en daar een gevoel van ontevredenheid begon te bestaan, maakten zij een wet die de Tweede Volksraad daarstelde, het recht gevend om voor de leden daarvan—en daarvan alléén—te stemmen na hier twee jaar te zijn geweest, en na betaling van £5, en het recht om lid van de Tweede Volksraad te worden na een verblijf van vier jaar.

De menschen waren hier niet mede tevreden, daar :—

1. Deze Volksraad feitelijk werd gekozen door dezelfde stemgerechtigden, die de Eerste Volksraad kozen.
2. Zijn machten zoo beperkt zijn dat het slechts eene onnoodige uitgave voor het land zou zijn zonder de bevolking te vreden te stellen, of eigenlijk iets goeds te kunnen doen.

De werkelijke macht bleef bij den Eersten Volksraad, waar de nieuw ingekomene met zorg is van uitgesloten.

Met een geest van gehoorzaamheid aan de wet, en met een werkelijk verlangen om te zien hoe deze Volksraad zou beantwoorden, zegden de menschen niets gedurende twee jaar, maar nu is het ten duidelijkste gebleken dat hij niet beantwoord, en nimmer de rechtvaardige eischen van het volk kan voldoen ; dat er geene noodzakelijkheid voor een Tweene Volksraad is, en dat de zeer groote uitgaven om het te laten voortbestaan kunnen worden uitgespaard.

En nu verzoeken wij dat wij weder terug zullen gaan tot het oude ideë van één Volksraad. en dat de wet op het stemrecht

zóó veranderd za. worden dat zij na een redelijken tijd direct in die ééne Raad zullen worden vertegenwoordigd. Ondervinding leert ons dat het verderfelijk is twee klassen van stemgerechtijden te hebben, twee wetgevende lichamen met verschillende machten, en een onnatuurlijk ongelijkheid tusschen de bewoners van een Republiek. Indien iemand niet te vertrouwen is, geef hem dan geene politieke macht. Indien hij te vertrouwen is, vertrouw hem dan ten volle. Indien iemand goed genoeg is om in de Tweede Volksraad zitting te nemen na vier jaar, moet bij toch zeker ook goed genoeg zijn om in de Eerste Volksraad te zitten, of voor de Eerste Volksraad te stemmen. Wie zou een verrader in de Tweede Volksraad toelaten alleen omdat dat lichaam niet zoo een groote macht heeft als de Eerste Volksraad. Dit is te belachelijk, en toont ten duidlijkste de ledigheid aan der argumenten die gebruikt worden om het tegenwoordige Gouvernement in het bezit te houden der werkelijke macht, en om de burgers te doen gelooven dat alles wat billijk is tegenover de nieuw ingekomenen ook gedaan is.

Ja, maar, zegt het Gouvernement, wij hebben de tijd waarin gij het recht kunt verkrijgen om in de Eerste Volksraad zitting te nemen verminderd van vijftien tot veertien jaar, en het recht om voor leden van dat lichaam te stemmen tot tien jaar. Heel veel wordt er van deze vermindering gemaakt door de leden wiens staatkunde hun oorspronkelijk geleid heeft om de oude Grondwet te veranderen, en om de onredelijke termijn van vijftien jaar vast te stellen, om te zien of personen vertrouwbare burgers kunnen zijn. En met betrekking hierop kan tevens vermeld worden dat er vele menschen thans in het land zijn die hier jaren reeds waren vóór dat de Wet van vijftien jaar van kracht werd, en die door die Wet van hun stemrecht werden beroofd, niet tegenstaande het feit dat zij hunne belastingen hadden betaald, hun deel in oorlogs onkosten hadden bijgedragen, en oorlogsplichten hadden vervuld. Er zijn verder duizenden geboren in Zuid-Afrika, die onder de oude Wet het stemrecht zouden hebben gehad zoodra zij in het land kwamen. Deze leden hebben getoond gedurende de ongelukkige geschiedenis des lands dat zij, hart en ziel Afrikaners, sympathiseerden met de Trausvaalsche burgers, en hunne sympathie en hulp hebben ver gegaan voor Transvaal onafhankelijkheid terug te krijgen. Zij voelen de uitsluiting dus noodzakelijkerwijze nog meer, indien mogelijk, dan zij die hier niet geboren zijn.

Doch welke zijn nu de oorzaken van het verlangen naar het stemrecht. Ontstaan zij uit de begeerte om de onafhankelijkheid van het land te vernietigen, of om de macht geheel in handen van de nieuwe bevolking te krijgen, met uitsluiting der oude burgers van het land. Men heeft dit gezegd, doch wie zijn de personen die dat gezegd hebben?

Het is gezegd door de vijanden der Vereeniging, en door de vijanden van de oude burgers van het land.

En waarom? Om de geest van den burger te vergiftigen om hem eenig onwaar ding te doen gelooven, ten einde te voorkomen dat mannen die have en goed hier hebben heengebracht als burgers en broeders zullen worden behandeld, en om zoodoende de macht voor eenige jaren langer in de handen te houden van hen wiens eigen belang het is om klas van klas gescheiden te houden, en om het daglicht niet te laten schijnen.

Dit zijn ernstige woorden, en woorden waarover iedere vrijheidslievende burger, met een geest van onafhankelijkheid en rechtvaardigheid, moet denken en spreken, en nimmer moet vergeten totdat hij zich overtuigd heeft, en hij zal al daarvan overtuigd moeten worden, dat zij waar zijn. Even waar is het dat de nieuw ingekomene niets anders wenscht te doen dan een eenvoudig burger te zijn van deze Republiek, in vrede de industrie voort te zetten, die onder een goed Gouvernement zoowel hem als de oude burger welvarend zal maken, gelijke rechten bezittend met zijn buurman, hem eerbiedigend, en gereed om de wapenen op te vatten om de onafhankelijkheid der Republiek, en de oppermagt der blanke bevolking over naturellen te handhaven.

Wanneer de burgers eenmaal gelooven dat dit het ware verlangen is van de nieuwe bevolking, dan zullen zij zich van hun ware vijanden ontdoen, in hand en hand gaan om dit een sterke vereenigde en gelukkige Republiek te maken.

Wat brengt de Vereeniging aan tot ondersteuning van haar beweringen, en om de verklaringen van haar tegenstanders te vernietigen. Het volgende:—

1. Dat vele harer leiders en leden hart en ziel Afrikaanders zijn, die even onwillig zijn als eenig burger van dit land om de Republikeinsche vlag van dezen Staat voor eenige andere te verwisselen.
2. Dat de nieuwe bevolking gemengd is, en grootendeels bestaat uit Duitschers, Engelschen, en mannen van andere nationaliteiten. Deze in hen geheel genomen verkiesen de Republikeinsche Regeeringsvorm voor dit land boven eenige andere, en zouden eenige poging om buitenlansche invloed hier te laten inkomen ten zeerste tegenwerken.
3. Zij hebben hun tehuis hier gemaakt, en hebben millioenen ponden in het land belegd, en hebben alles te verliezen, doch niets te winnen, bij eenige opschudding. De waarde van hunne belangen in het land in de vorm van plaatsen, stadslanden, huizen, mijnen, enz., gaat de waarde ver te boven van al het eigendom dat door de stemgerechtigde burgers bezeten wordt.

4. Dat zij voor leegloopers en vagebonden niet het stemrecht zoekt te verkrijgen, doch slechts dat recht vragen alleen voor mannen die stil en rustig twee jaar in het land hebben gewoond, en die eigendom bezitten, of in bezit hebben, ter waarde van £100, of £100 per jaar salaris ont vangen.
5. Dat indien hen het stemrecht gegeven wordt, zij toch nog onder het tegenwoordige systeem van de verdeling der tegenwoordigers in de minderheid in de Volksraad zullen zijn, daar zij in slechts enkele districten wonen—voornamelijk Witwatersrand—en daar ieder kies-district slechts een bepaald aantal leden zendt, zouden de nieuwgekomen uit zegge 26 leden slechts zes leden voor den Raad kiezen, dus aan de vertegenwoordigers der oude burgers eene groote meerderheid latende.
6. Indien er over gedacht werd oproer te maken, of ongehoorzaam aan de wet te worden, dan kon dit zonder het stemrecht worden gedaan. Het feit zelf dat menschen een stem willen hebben is het beste bewijs dat zij de vlag van het land in eere wenschen te houden de wet wenschen te gehoorzamen, en door de wet, en niet tegen de wet, hunne reechten te verkrijgen.

Wat maakt hen ontevreden met de tegenwoordige toestand van zaken?

1. Zij zeggen dat in eene Republiek het volk moet regeeren voor het volk, en dat belasting tezamen moet gaan met vertegenwoordiging.

Dat zij door hun gedrag hebben bewezen goede inwoners te zijn, en dat zij het recht hebben om als een gedeelte van het volk te worden behandeld.

Dat zij geld in het land hebben gebracht, en door hunne geestkracht het van armoede tot rijkdom hebben verheven, en den boer markten hebben verschaft.

Dat zij hun geld in het land op eene voortdurende wijze hebben belegd, zooals in plaatsen, gebouwen, machineriën, het planten van boomen, en andere gelijksoortige dingen, die hen vast aan het land verbinden.

Dat het land alleen voorspoedig kan zijn, en zij alleen een behoorlijke opbrengst van hun geld kunnen krijgen, wanneer, lettende op de veranderde toestand des land, de wetten met wijsheid worden gemaakt, en met eerlijkheid worden toegepast.

2. Dat hunne belangen zoo groot zijn, en in sommige gevallen zoo eigenaardig, dat er directe verte-

genwoordiging van die belangen in de wetgeving van het land moet zijn, terwijl onder het thans bestaand systeem de wetten gemaakt worden alleen door de vertegenwoordigers der boeren bevolking, die meestendeels geene gelegenheid hebben gehad om de behoeften te leeren kennen van eene bevolking van plaatsen zooals de Witwatersrand Goudvelden, Barberton, en andere plaatsen waar de mijnindustrie bloeit. Zij vragen of boeren tevreden zouden zijn indien wetten voor hen werden gemaakt door stads menschen of mijners.

3. Zij zeggen dat het land onder geheel onnoodige lasten gebukt gaat, en welke vermeden hadden kunnen worden door staatskunde aan den kant van het Gouvernement. Zij wijzen op het groot en schandalig verlies voor het land vloeiend uit zulke zaken als de Spoorweg Concessie, wier werken gezegd worden zoowat twee-maal zoo veel te kosten als de Kaapsche Spoorwegen.
4. Zij verwijzen naar de handeling van een Gouvernement dat concessie na concessie uitgaf, en eene concessie voor dynamiet kon toestaan en sterk ondersteunen, waardoor de concessionaris niet alleen enorm groote profijten maakte uit de mijn industrie, maar ook de schatkist kon benadeelen ten bedrage van £80,000 tot £90,000, dat anders als invoerrechten op dynamiet in 's lands kas zou zijn gekomen.
5. Zij zeggen dat de leening van $2\frac{1}{2}$ millioen pond sterling, waarop een verlies van £312,500 zal komen, en waarop het land niet minder dan £125,000 per jaar aan interest moet betalen, alleen werd aangegaan om de Spoorweg Maatschappij in staat te stellen haar Spoorweg te maken op deze groote kosten.
6. Zij zeggen dat op andere publieke werken, zooals straten, bruggen, enz., enorme sommen gelds vermorst zijn, hetgeen onmogelijk zou geweest zijn onder een behoorlijk systeem van bestuur, en zij zeggen dat zij de burger wenschen te helpen om deze en andere dingen van dien aard te onderzoeken ten einde uit te vinden hoe het geld uit is gegeven, en om de herhaling hiervan te voorkomen, en om de schuld er van op de behoorlijke personen te werpen.
7. Zij zeggen dat er vele andere dingen zijn, insluitende knoeierijen in de Gouvernements Kantoren, die de bloei van burger en ingezefene in gevaar brengen, en waaraan een einde moet worden gemaakt. Zij

dringen er op aan het duidelijk te maken dat wanneer zij geruïneerd worden de boerer het meest onderzallijden.

8. Zij zeggen dat ten gevolge van het wanbestuur en verkwisting der publieke gelden er belastingen zijn geheven die anders nooit noodig zouden zijn geweest. Dat die belastingen onbillijk zwaar op hen drukken en waarvan het gevolg kan zijn dat hunne industrie geknakt zal worden, en de boer indirect benadeeld zal worden, daar hij dan niet dezelfde goede markten kan verwachten, die hij thans heeft—om nog niets te zeggen van de waarschijnlijkheid dat, indien de toestand van zaken niet veranderd wordt, de boer in de toekomst zwaar zal worden belast ten einde de schulden van het land te betalen.

9. Zij zeggen dat in dit land de arbeids-kwestie van het hoogst belang is zoowel voor burger als zoogenaamde uitlander, en dat alléén door samenwerking is het mogelijk plannen te beramen, en ten uitvoer te brengen, om deze kwestie op een behoorlijken voet te plaatsen.

10. Zij zeggen dat de naturellen in dit land in getal de blanken ver te boven gaan; dat die naturellen meestendeels barbaren zijn; en dat het niet onmogelijk is, doch zeer onwenschelijk dat de vraag wéér kan geopperd worden, of de naturellen of de blanken de oppermagt moeten hebben. En zij zeggen dat indien de heerschappij van de blanken gehandhaafd moet worden behoort alle oneenigheid tusschen blanken te worden vernietigden, behooren zij elkander zoo te behandelen dat alle achterdocht zal verdwijnen.

11. De menschen, en bovenal de Afrikanders, klagen dat zij uitlanders worden genoemd. terwijl het Gouvernement omringd is door vreemdelingen, speculateurs in concessies, en personen die naar private voordeelen zoeken en ze verkrijgen ten koste van het land.

12. Zij zeggen dat, ten gevolge der groote veranderingen die in de laatste vijf jaar hebben plaats gevonden, veranderingen die burgers welke Johannesburg en andere plaatsen waar de mijn industrie bloeit niet hebben bezocht nauwelijks verwacht kunnen worden zich voor te kunnen stellen—is het noodig geworden ten einde het leven van dierbaren en hun eigendom te beschermen dat er ingrijpende ver-

anderingen zullen worden gemaakt in de politiek van het land met het oog op municipaliteiten, gerechtspleging, toestaan van drank licenties, politie bescherming, en soortgelijke zaken.

13. Zij zeggen dat op memories en deputaties geen acht wordt geslagen, en dat zij geheel en al onvoldoende middelen zijn om daardoor hun wenschen vervuld te krijgen, en dat zij, als inwoners die door den President erkent zijn geworden de meerderheid uit te maken, en die het grootste gedeelte der inkomsten van deze Staat bijdragen, gerechtigd zijn op directe vertegenwoordiging.

14. En ten laatsten, zeggen zij dat een huis tegen zichzelf verdeeld niet kan voortduren, dat zij de Republiek wenschen te versterken, zoodat deze niet verzwakt zal worden door dat twee gedeelten van het volk onbekend zijn met elkanders benoodigheden, en elkander wantrouwen zonder reden. Zij zeggen dat de belangen van burger en nieuw ingekomene van zoodanigen aard zijn dat den een geen leed kan geschieden zonder het door den ander gevoeld wordt; dat wanneer de oude burger met den nieuw ingekomene op gelijken voet in denzelfden Volksraad in aanraking komt, zij elkander beter zullen leeren kennen, hetgeen tot beider voordeel zal strekken; dat door openlijk de grieven te bespreken en uit den weg te ruimen, en daar door onwetendheid en wantrouwen te doen wijken, en door het maken van billijke wetten, zal de Republiek sterker worden in de harten der oude en nieuwe burgers.

Dit zijn de voornaamste argumenten der Vereeniging. Natuurlijk hebben de bovenvermelde vijanden het zooveel mogelijk bekend gemaakt, en zij zullen zonder twijfel voort gaan zulks te doen, dat een zeker spreker op één der voormelde vergaderingen melding maakte van den Engelsche vlag, en het is tevens als een argument tegen de Vereeniging gebruikt, dat zijne gezegden niet zijn tegengesproken.

Nu, ten eerste, sprak de heer Drew, de Spreker die men bedoelt zonder de autoriteit der Vereeniging, en ten tweede was de toespraak niet zoo aanstootend als men heeft uitgemaakt, want alhoewel deze spreker de Engelsche vlag prijsde als het teeken van Vrijheid, gaf hij toch te kennen dat hij de vlag van het land waar hij in woont in eere hield, en ten derde heeft de Vereeniging in het publiek geweigerd om eenige verantwoordelijkheid op zich te nemen voor die toespraak, juist met het oog op het feit dat

eenige aanmerking, hoe oppervlakkig deze ook mocht wezen met betrekking tot de Engelsche vlag wellicht verkeerd kon worden opgenomen zooals dat dan ook gedaan is.

Deze feiten zijn niet bekend gemaakt aan de personen tegen wien alles is gezegd, eerlijk of oneerlijk, om de Vereeniging nadeel te doen.

De Vereeniging heeft het besluit met betrekking tot het stemrecht naar het Gouvernement gezonden met het verzoek dat het den Edel Achtbaren Volksraad zal worden voorgelegd, waarop het Gouvernement geantwoord heeft dat dit niet kon worden gedaan, daar de zitting reeds te ver gevorderd was.

Dit antwoord werd ongunstig ontvangen, daar men dacht dat de resolutie toch aan den Raad had bekend gemaakt kunnen worden, en het aan dit Edel Achtbaar Lichaam had kunnen worden overgelaten om daarover naar goedvinden te beschikken.

Tot ondersteuning der alreeds vermelde resoluties werden toespraken gemaakt, de bronnen der publieke inkomsten vermeldend en het feit aantoonend dat het grootste gedeelte dier inkomsten door de zoogenaamde uitlanders wordt bijgedragen, dat de belastingen in verschillende districten niet op behoorlijke wijze worden ingevorderd; dat het tarief der invoerrechten verhoogd werd op een tijd toen er een balans van £200,000 in 's lands kas was, en de inkomsten dagelijks grooter werden, en dit dus onnoodig was; dat de invoerrechten werden verhoogd op artikelen welke meestendeels door de nieuw ingekomenen werden gebruikt; dat vooral dagelijksch voedsel veel te zwaar belast werd, en vele ongemakken daaruit voortspruiten; en dat in vele gevallen de belasting geen protectie voor den Transvaalschen voortbrenger was, doch slechts verbieding voor den verbruiker, of alleen handel voor enkele personen ten koste van het publiek. Natuurlijk moet het ook niet worden vergeten dat invoerrechten op zulke dingen als *stofmeel* zwaar zullen drukken op de districten der Transvaal waar geen koren groeit. Dit is ook onbillijk tegenover de boeren in die districten. De sprekers haalden getallen aan om hunne beweringen te staven, doch het zou bijna onmogelijk zijn die hier te herhalen.

Na de vergadering van den 27sten Augustus maakte eene deputatie bestaande uit leden der Vereeniging hare opwachting bij Zijn Hoog Edele den President en Generaal Smit, als vertegenwoordigende het Gouvernement, pleitte hare zaak, doch ontving geene satisfactie.

Een dag of twee daarna zond de President eene boodschap aan de bevolking van Johannesburg, waarvan het volgende de hoofdinhoud is:—

- (1). De nieuw ingekomenen zijn in de meerderheid; en om hen dus een stem te geven beteekend dat het geboorte recht van den burger zou worden opgeofferd.

- (2). De President is bereid om een plan voor te leggen waarbij door het Gouvernement jaarlijks een zeker getal mannen zullen worden gekozen uit de nieuwe bevolking welke *De Regeering* beschouwt betrouwbaar te zijn, en deze gekozenen personen zullen den Volksraad worden aanbevolen voor volle burgerrechten.

Op eene vergadering gehouden op den 12den September, werd de aandacht op het volgende gevestigd dat door den President was erkend :—

- (1). Dat de nieuw ingekomenen in de meerderheid waren.
 (2). Dat de bestaande Kies Wet niet billijk was, want dat hij zelf een plan voor stelde waarbij vertrouwbare personen van den druk dier wet zouden worden ontheven.

Dit was dus reden genoeg om de Vereeniging voor eene verandering to doen werken.

De Vereeniging kon deze boodschap niet als bevredigend aannemen, omdat de voorgestelde kiezing

(a), Tegenstrijdig met Republikeinsche beginselen zou zijn; en het volk van de Regeering afhankelijk zou maken in plaats van de Regeering afhankelijk van het volk.

(b). De Vereeniging het stem recht alleen voor vertrouwbare personen vraagt; en van oordeel is dat het meerendeel der bevolking vertrouwbare personen zijn, en niet kan inzien waarom zij van politieke rechten uitgesloten zouden zijn.

(c). Er geen waarborg zou zijn dat één of twintig personen stemrecht zouden krijgen op deze wijze, en het niet te weten is wie gekozen zou worden. Dit plan is open voor groot misbruik, daar het begrijpelijk is dat een Gouvernement dat in magt is slechts hen zou kiezen die zijn politiek zou ondersteunen, al zou die politiek ook tegen de wenschen zijn van de stemgerechtigde burgers.

(d). De Vereeniging verkiest zich recht tot den burger en zijn geest van rechtvaardigheid te wenden liever dan om een voorstel van dezen aard aan te nemen dat het volk niet kan bevredigend.

Velen zeggen ook dat dit voorstel in den zelfden geest is als de Tweede Volksraad, en dat zijn ouders—want de President is hierin niet alleen—hierdoor de burgers willen wijs maken dat niets billijker kan zijn dan om het burgerrecht aan te bieden aan hen die vertrouwd kunnen worden, en om hen het idee aan de hand te geven dat zij het niet moeten wagen gelijke rechten onder één liberale wet te geven, en dat het Gouvernement daar over alleen kan oordeelen, en aldus voor de doeleinden van da

Gouvernement en zijne aanhangers klas van klas gescheiden behouden ten einde het bewind met de daaraan verbonden voordeelen en emolumenten voor een paar korte jaren langer in handen to houden. Doch de Vereeniging gelooft dat de burgers door het voorstel kunnen heen zien en erkennen zullen dat het geheel en al onbillijk en ondoenlijk is; en dat zij zich niet zullen laten blinddoeken tegen de werkelijke staat van zaken door iets dat zoo opvallend is. Het voorstel is werkelijk niets anders dan wat den nieuw ingekomenen een ledigen dop zou geven.

Een woord met betrekking tot de kwestie over Zwazieland.

Het is van de Vereeniging gezegd dat zij vijandig is tegenover de Republiek, en dat zij Zwazieland wenscht te gebruiken als een middel om daardoor het stem recht te verkrijgen.

Dit is geheel en al onwaar, en de burgers kunnen gerust gelooven dat de Vereeniging noch direct noch indirect de Zwazieland kwestie gebruikt heeft, of heeft zoeken te gebruiken, of eenige anderen invloed van buiten hoeookgenaamd, ten einde haar doel te bereiken.

Op geen harer publieke vergaderingen is Zwazieland ooit het onderwerp van bespreking geweest, doch het onderwerp is wel door het Comité besproken met betrekking tot eene ingeving in een der nieuwsbladen te Pretoria dat Johannesburg het Engelsche Gouvernement moest verzoeken het aan de Transvaal over te geven.

De uitkomst hiervan was dat, hoe billijk het ook was dat Zwazieland aan de Transvaal zou worden gegeven, de Vereeniging zich niet met die kwestie moest inlaten omdat;—

- a. De Vereeniging een lichaam van Transvaalsche onderdanen is, die, alhoewel gehoorzaam aan de wet, eene vermindering van politieke grieven wenscht te verkrijgen *van de stemgerechtigde burgers van het land*. De Vereeniging heeft daarom geen recht om een ander Gouvernement in deze of eenige andere kwestie in te mengen.
- b. De Vereeniging zou nooit eischen dat zij politieke rechten zou ontvangen in ruiling voor Zwazieland, want zoodanigen eisch zou geen rechtvaardigen grond van bestaan hebben, en zou eene brutale inmenging zijn in hooge politiek. De Republiek is of zonder voorwaarden op Zwazieland gerechtigd, zooals men ook werkelijk denkt, of zij is daar niet op gerechtigd. De nieuw ingekomenen zijn, of stemgerechtigd of niet, ieder staat op zichzelf, en er kan geen handel hierover worden gevoerd.
- c. De Vereeniging heeft verklaard dat zij zich niet op buitenlandschen invloed wenscht te beroepen, en kan dus niet het Engelsche Gouvernement verzoeken Zwazieland aan de Republiek af te staan.

Indien de Vereeniging dit deed, dan zou zij zich dadelijk blootstellen aan de verdenking dat indien zij bij ééne gelegenheid een vreemde mogendheid ten faveure van de Republiek kan inroepen zij bij eene andere gelegenheid eene zoodanige mogendheid tegen het Gouvernement zou kunnen gebruiken. De burger behoeft de Vereeniging nimmer op dit punt te wantrouwen want hare zaken zijn geheel en al van huishoudelijken aard.

Op eene vergadering op den 26sten Sept. ll. gehouden maakte Advokaat Auret een toespraak over de constitutie, dewelke de Vereeniging van plan is voor algemeene informatie uit te geven.

Die toespraak behandelt ten volle de meeste constitutioneele punten met betrekking tot het welzijn van het volk, doch deze schets zou niet compleet zijn zonder eene korte aanhaling van sommige der voornaamste punten die door de ledender Vereeniging besproken werden.

Zij zeggen (1) dat de Grondwet niet mag aangeraakt worden behalve door hem die haar gemaakt heeft namelijk, het volk, en dat onder de meest noodzakelijke veranderingen die gemaakt moeten worden het onmogelijk moest worden gemaakt de Grondwet te veranderen zonder het volk de grootste gelegenheid te geven zoodanige verandering te bespreken en daarvoor te vragen.

2. Dat de regel dat alle nieuwe wetten voor drie maanden moeten worden gepubliceerd vóór de zitting van den Volksraad meer bekend is door de verbreking daarvan dan door de opvolging er van; en dat wel terwijl de regel dat memories vóór de zitting moeten worden ingeleverd, strikt in acht wordt genomen, wetten, die niet gepubliceerd zijn worden door den Raad aangenomen zonder dat het volk de kans heeft gehad zijn stem daartegen te doen hooren.
3. Dat de wijze waarop memories behandeld worden zeer onbevredigend is. De oude burgers zoowel als nieuwgekomenen hebben de grootste redenen hierover te klagen, en indien zij, die directe vertegenwoordiging in den Raad hebben, deze minachting voelen, hoe veel meer moet de nieuwgekomenen hier niet onder lijden, die niets dan dit memorie systeem heeft om zich op te verlaten.
4. Dezelfde man moest niet meer verkiesbaar zijn voor President dan voor twee termijnen, daar het tegen Republikeinsche beginselen strijdt, en het berekend is om de President een alleenheerscher te maken, meer zooals een monarch of dictator dan als de hoogste ambtenaar door het volk gekozen.

5. De President moest niet veroorloofd zijn om in de dagelijksche gesprekken van den Raad deel te nemen, en de vertegenwoordigers van het volk door zijn persoonlijken invloed en tegenwoordigheid te influenceeren zooals thans gescheidt. Hij moest slechts onder bijzondere omstandigheden in den Raad verschijnen, en zoodoende de leden geheel en al vrij laten in het bespreken van publieke zaken; dan kon hij, op kalme wijze, en zooals een Staatsman betaamt, de handelingen nagaan zonder partijdig vooroordeel, en op deze wijze het land beter tegen gevaar beschermen. Thans oefent de President eene onbehoorlijke invloed uit op de wetgeving des lands.

De Tweede Volksraad is bewezen van onnut te zijn, en moest worden ontbonden, waardoor onnoodige uitgaven zouden worden bespaard.

7. De President moest niet verwacht worden en ook niet veroorloofd om zich te bemoeien met alle kleine onderdeelen betrekking hebbende op de zaken van iedere stad, dorp, of inwoner, alhoewel hij zich toch op de hoogte moest houden van de benoodigheden des lands.
8. Een Uitvoerenden Raad moest worden samengesteld op verschillenden basis van den tegenwoordigen, en op het principe dat ieder lid van den Raad belast zou worden met de administratie van èèn der groote departementen van den Staat, en verantwoordelijk moest zijn aan den Volksraad, voor de vervulling van zijn plicht, terwijl in kwesties van Gouvernements politiek, de Uitvoerende Raad te zamen moest staan of vallen, volgens de goedkeuring of afkeuring hunner handelingen door de meerderheid in den Volksraad.

Er zijn andere punten van minder belang die met vrucht besproken kunnen worden, doch plaats verbiedt het.

De Vereeniging verwacht natuurlijk niet dat ieder een klaargemaakte opinies op zulke belangrijke kwesties zal aannemen, doch de tijd is gekomen voor het volk om in deze en andere kwesties te handelen, en daarom kan het niet anders dan nuttig zijn daarover gedachte wisseling te hebben.

De Vereeniging, alhoewel in 't oog houdende dat de bestaande Regeering goed voor het volk heeft gedaan in vele opzichten, denkt dat het hoog tijd is dat er eene verandering moet komen, niet in regeerings vorm, maar wel in regeerings personen, en dat de personen, die de regeering omringen, ten nadeele van 't land, uit hunne tegenwoordige macht geworpen moeten worden. Waar zij het noodig acht openlijk te spreken over mis

bruiken, doet zij zulks, maar in geen geest van minachting tegenover de Republiek of haar Volk. Integendeel wenscht zij haar direct tot de oude burgers te richten, in de hoop dat door samenwerking zij alle misbruiken en onregt uit den weg zullen kunnen ruimen. God helpe land en volk indien die samenwerking niet te weeg gebracht worde.

Ten slotte laten wij zeggen dat de Vereeniging, hare doeleinden en wijze van werking, verkeerd zijn voorgesteld door personen die zien dat hun lot bepaald is zoodra er ware eendracht bestaat tusschen de oude burgers en de nieuwingekomenen.

Dat zijn de lieden die de vloek van het land zijn geweest en die op het Zuid-Afrikaansche leven een systeem hebben geplant waaronder knoeierijen en omkoopning openlijk door het land gaan, waaronder het publieke geld verkwt wordt, en waardoor met publiek eigendom gehandeld wordt op eene wijze waarover de burger moet sidderen, waaronder concessie na concessie wordt toegestaan, en waaronder het land zal lijden tot dat verlossing komt—verlossing die waarschijnlijk alleen verkregen zal worden door groote opoffering en betaling van enorm groote sommen gelds—en waaronder zekere vreemdelingen veroorloofd worden zoodanigen grooten invloed op Regeering uit te oefenen, dat de belangen der algemeene bevolking dagelijks meer in gevaar worden gebracht.

In een goed geregelden Staat moest dit niet mogelijk kunnen zijn, even zulke dingen te spreken.

De Vereeniging wenscht de oude burger te helpen om al deze misbruiken uit den weg te ruimen en daarom stellen de boven-genoemde personen zich vijandig tegenover de Vereeniging.

Er zullen natuurlijk vele burgers zijn die de Vereeniging met wantrouwen gadeslaan, daar het iets nieuws is doch nogmaals bij de liefde voor hun land, bij hun liefde voor onafhankelijkheid en bij den moed die zij hebben getoond laten zij gelooven dat dit geene Vereeniging is van menschen in Johannesburg of eenig ander bepaald plaats geen samenhang van een klas tegenover de belangen van een andere klas doch eene wijde Vereeniging die open is voor eenig blanke bewoner van dit land, en waarvan de oude burgers uitgenoodigd worde leden te worden. Haar doel is de burgers te helpen om de onafhankelijkheid van dit land te bewaken en te versterken, het te redden uit de gevaren waarin het vervalt onder valsche vrienden; en om het gemeenebest te bouwen op een waren Republikeinschen basis die de wonderbare bronnen van het land zal openen en waardoor de verschillende klassen der bevolking zich tot één sterke natie zullen verbinden, waarvan de leden een in hart en hand in hand hunne rechten mannelijk tegen alle gevaren kunnen beschermen.